

Vahva ja välittävä Suomi

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma

ELO-foorumi
5.10.2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Osaava Suomi

Tavoitteet hallituskaudelle:

- Suomalaisien oppimistulokset ja koulutustaso nousevat
- Perustaitojen osaaminen vahvistuu ja jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot
- Sivistys luo edellytyksiä talouden kasvulle
- Koulutus vastaa paremmin työelämän tarpeisiin ja vähentää kohtaantongelmaa
- Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee
- Kaiken ikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän

Ohjaukseen liittyvät kirjaukset

- Kaikki oppilaat ja opiskelijat eivät saa tarvitsemaansa tukea. **Oppimisen tukea selkeytetään ja tuen ketju yhtenäistetään varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Varhaisella puuttumisella ehkäistään ongelmia, jotka käyvät kalliiksi sekä inhimillisesti että taloudellisesti.**
- **Hallitus vahvistaa oppilaanohjausta kaikilla koulutusasteilla huomioiden erityisesti jatko-opinnot ja työllistymisen.**
- Suomessa koulutusalat ovat vahvasti sukupuolen mukaan eriytyneet. Jako miesten ja naisten töihin jopa vahvistuu joillain aloilla. **Koulutuksen sukupuolen mukaista eriytymistä puretaan kannustamalla yksilöllisiin koulutus- ja uravalintoihin.**
- Oppilas- ja opiskelijahuollolla on keskeinen rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Hallitus edellyttää kuntien ja hyvinvointialueiden tekevän tiivistä yhteistyötä opiskeluhuollon toimivuuden turvaamiseksi. **Moniammatillisen tuen piiriin on päästävä matalalla kynnyksellä ja viiveettä.** Lisäksi henkilöstön toimivaltuuksia auttaa lapsia ja nuoria vahvistetaan.

Esi- ja perusopetus

- Tulevaisuudessa on keskityttävä perustaitojen ja -valmiuksien parantamiseen ja siirryttävä vakaaseen perusrahoitukseen. Jokaisella peruskoulun päättävällä **nuorella on oltava riittävät perustiedot ja -taidot toisen asteen opintoihin.**
- Hallitus uudistaa kolmiportaista tukea koskevan lainsäädännön siten, että tavoitteena on **turvata riittävä tuki** sekä vähentää opetushenkilöstön hallinnollista taakkaa. **Oppimisen tukea** on oltava tarjolla yksilöllisesti ja oppilaan tarpeita vastaavasti. Tuen muodot ovat valtakunnallisesti yhtenäiset, selkeät ja monipuoliset. Tarpeellinen pienryhmäopetus sekä erityisluokissa annettava opetus on myös mahdollista. Huolehditaan erityisopettajien riittävästä koulutusmääristä.

Toinen aste

- **Koulutuksen keskeyttämistä** toisella asteella vähennetään määrätietoisesti. Tavoitteena on, että jokaisella toiselle asteelle tulevalla on opiskelun taidot, motivaatio ja kokemus oman alan löytämisestä.
- Varmistetaan, että jokainen **opiskelija saa lain edellyttämät henkilökohtaiset suunnitelmat.**
- Hallitus uudistaa ammatillisen koulutuksen rahoitusmallia.
 - Koulutuksen järjestäjien kannustimia vahvistetaan siten, että opiskelijat suorittavat opintoja, valmistuvat, työllistyvät ja siirtyvät jatko-opintoihin valmistumisen jälkeen. Vaikuttavuusrahoituksen mittaristoa kehitetään ja sen seuranta ajantasaistetaan. Rahoitusmalliin luodaan kannusteita myös ohjata opiskelijoita suorittamaan tutkintoja pienempiä osaamiskokonaisuuksia, joilla vastataan jatkuvan oppimisen edellytysten vahvistamiseen ja alueelliseen työvoimatarpeeseen.
- Ammatillisen koulutuksen **keskeyttäminen vähenee ja valmistuneiden työllistyminen paranee.**
- Ammattikoululaisten **hyvinvointi ja kokemus opinto-ohjauksesta on parantunut**
- Lukiolaisten hyvinvointi ja kokemus opinto-ohjauksesta on parantunut.

Korkea-asteen koulutus

- Korkeakoulutettujen määrän kasvattamista koskevan tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että nykyistä suurempi osuus koulutuksesta on koulutustasoa nostavaa. Hallitus käynnistää toimenpidekokonaisuuden korkeakoulutuksen tarpeettoman kasautumisen ehkäisemiseksi. **Arvioidaan aloituspaikkojen kohdentamista ensimmäistä tutkintoaan suorittaville niin, ettei se tarpeettomasti hidasta koulutukseen hakeutumista tai heikennä alanvaihdon mahdollisuutta.**
 - Toimenpiteet valmistellaan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään vuoden 2024 kehysriiheen mennessä.
- **Hallitus vahvistaa koulutuksen läpäisyä.** Korkeakoulujen rahoitusmallia arvioidaan niiltä osin kuin muutoksilla voidaan parantaa korkeakoulujen kannustimia varmistaa, että opiskelijat valmistuvat tavoiteajassa.